

**נייר עמדה-תקנות הדיינים (כשירות של מנהל בתי הדין הרבניים) התשע"ו 2016
(לקראת דיון בועדת חוקה 15.2.2017)**

FOUNDERS:

S. Daniel & Ewa Abraham
Joseph Alexander Foundation
Aharon & Rachel Dahan
Charles Dimston
Jesselson Family
Mordecai & Monique Katz
Gershon & Carol Kekst
Rose & Louis Klosk Fund
Sisel Klurman
Don & Jane Stern Lebell
Evelyn Gruss Lipper
Bernard & Estelle Marcus
Dennis Mehiel
Jack & Gitta Nagel
Joyce Saffir
Irving & Helen Schneider
Stephen Schwartz-
Brookdale Foundation Group
John & Marianne Slade
Abraham Spiegel
Jerome & Ellen Stern
Sigmund & Rose Strochlitz

פרופ' רות הלפרין-קדרי,
ראשת המרכז, מייסדת
עו"ד עטרה קניגסברג-ראם,
מנכ"ל ראשונה, מייסדת
ד"ר גלית שאול, עו"ד
מנכ"לית

מרכז רקמן מבקש לברך את שר הדתות, חה"כ דוד אזולאי, על הצעת תקנות אשר אמורות לפתוח את תפקיד מנכ"ל בתי הדין הרבניים לנשים, בהמשך להתדיינות המשפטית בפני בג"צ, אשר החלה בעתירה מטעם מרכז רקמן כבר בשנת 2010. אכן, כפי שטענו כבר אז, אין ראוי מכך שמערכת אשר נותנת שירותים הן לגברים והן לנשים, אך כל דייניה הם גברים, לכל הפחות תנוהל על יד אשה. מרכז רקמן וארגוני נשים נוספים מנהלים מאבק ארוך שנים לשינוי החקיקה אשר חסמה עד היום מינוי נשים לתפקיד, ולכן אנו רואות משמעות רבה לתקנות אלו, וזאת אף כי מוטב היה אילו בחר המחוקק לבצע שינוי חד וברור בחקיקה הראשית בדומה למצב הקיים עבור ערכאות שיפוטיות אחרות במדינה.

על אף כל האמור לעיל, בכדי לאפשר יישום אמתי של כוונת התקנות, קרי פתיחת התפקיד לנשים, יש לבצע מספר שינויים מהותיים בתקנות. בלעדי השינויים המנויים כאן קיים חשש ממשי כי התקנות יהיו ריקות מתוכן.

- **התקנות צריכות לפתוח את התפקיד לקבוצה אמיתית של נשים** (סעיף 1(2) לתקנות). העמדת תנאי סף כי התפקיד יפתח רק לעורכות דין אשר הינן בעלות הסמכה כטוענת רבנית או בעלות תואר שני במשפט עברי מכניסה לגדר מי שיכולות להגיש מועמדות מספר זעום של נשים. יש מעט מאוד נשים אשר מחזיקות בנוסף להסמכה כעורכת דין גם הסמכה כטוענת רבנית, לאור העובדה כי הסמכה כעורכת דין מאפשרת להן להופיע בפני שתי הערכאות הדתית והאזרחית גם יחד. כמות המסיימים תואר שני במשפטים עם התמחות במשפט עברי אף היא מצומצמת למתי מעט, נשים וגברים. ניתן וראוי להסתפק בניסיון מקצועי משמעותי של הופעה בבתי הדין כתנאי כשירות.
- **התקנות אינן יכולות להפלות בין גברים לנשים** (סעיף 1(3) לתקנות). אין זה סביר כי רק נשים יידרשו לעמוד בבחינה מקצועית (סעיף 3 לתקנות) ואילו מי שכשיר להתמנות כרב עיר, גם אם אין לו כל ניסיון רלוונטי לתפקיד, לא יידרש לכך. ככלל יצוין כי הדרישה לבחינה מקצועית היא דרישה שאינה מקובלת בתפקידים מסוג זה וניתן להסתפק בניסיון מקצועי מוכח.
- **נציבות שירות המדינה היא הגוף שצריך להכריע ביחס לעמידה בקריטריונים מקצועיים לתפקידים ניהוליים** (סעיף 1(3) לתקנות). על מנת להבטיח התמודדות הוגנת על התפקיד אין להותיר את מלא שיקול הדעת בידי אנשי המערכת הנדונה, אשר באופן טבעי לא ימהרו לפתוח דלתותיה לנשים המגיעות מבחוץ. נציבות שירות המדינה היא הגוף הקבוע בחוק שירות המדינה (מינויים) ביחס לבדיקת התאמה מקצועית של מועמדים לתפקידים בשירות המדינה. אין לחרוג מהחוק גם במקרה זה.

מרכז לקידום מעמד האשה ע"ש רות ועמנואל רקמן, הפועל במסגרת הפקולטה למשפטים באוניברסיטת בר אילן, נוסד בשנת 2001. מטרת המרכז להביא לביעור האפליה נגד נשים ולחזק את מעמדן בחברה הישראלית, באמצעות תרגום ידע ומחקר אקדמי לפעילות מעשית ויישומית. המרכז פועל לאור חזונו של הרב עמנואל רקמן לקידום זכויות הנשים בישראל ולהטבת מעמד האשה בדיני המשפחה ובהלכה היהודית.